

■ FIESTA DE SAN VICENTE FERRER

“Que diria hui sant Vicent? Que ens diría?”

Por su interés, ofrecemos íntegro, en castellano y valenciano, el sermón pronunciado por el dominico Vicente Grau, durante la misa celebrada en la catedral de Valencia el pasado lunes 20, con motivo de la festividad de san Vicente Ferrer.

Bona gent: Quan se m’encomanà el sermó d’este dia i veient la situació que estem visquent entorn a la pandèmia, la pregunta que em feia era evident: Vicent Ferrer visqué en la seua vida una epidèmia semblant? Tingué que predicar en un temps de crisi com el que estem visquent? Per altra banda, qué diria hui San Vicent? Que ens diria?

Este sermó té dos parts: la primera, en la que vaig a donar veu al mateix Sant Vicent; la segona, més curta, como a final i recordant especialment la situació de pandèmia que estem passant.

Ara Sant Vicent es posa en el meu lloc. És ell el que parla.

Vaig nàixer l’any 1350. En tot el segle XIV Europa patí epidèmies cícliques de pesta. Precisament l’any que vaig vindre al món s’estava acabant una d’estes epidèmies, la que s’anomenà la pesta negra, que durà fins el 1.353. Jo era massa menut, no sóc conscient d’ella.

Ja de major sí que vaig conèixer algunes epidèmies. En aquell temps estos fets s’atribuien a la còlera divina, com a conseqüència dels pecats de la humanitat. Algun sermó vaig fer sobre este tema.

En juny de 1415 vaig predicar en Graus, una població de la província de Huesca que tenia 500 habitants. En l’època es vivia una crisi econòmica general molt greu i, en particular, la vila de Graus. M’explicaren que estaven passant-ho molt mal degut a les despesses que costà la construcció de la muralla que envoltava la ciutat. Els grausins estaven desanimats. En els sermons que vaig fer a la vila, intentava alçar l’ànim de la gent. Els vaig parlar del camí de la salvació, de la presència de Jesucrist ressucitat. Agraït per l’acolliment de la població i en vore l’esperit de conversió que havia suscitat, els vaig regalar un Crist que sempre portava en les meues predicacions, una imatge que m’estimava molt. El poble de Graus encara la conserva. És el mateix Crist que els vaig donar, al que ténen molta devoció. Recorde que, quan els el donava els digui: “Per la virtut d’esta creu que ací deixe mai entrarà la pesta en la població, les pedregades passaran de llarg i en les sequeres no faltarà aigua”.

Este Crist ha vingut a València en les celebracions més solemnes que organitzeu en el meu honor. L’última vegada l’any passat en la processó extraordinària que hi hagué amb motiu dels 600 anys de la meua mort.

Sabia lo que era la pesta i la por que li tenia la gent a esta epidèmia. Per això els vaig dir que Crist faria que mai entrara en ella.

Dos anys més tard, en 1417, predicant per la Borgonya francesa, em vaig apropar a l’abadia de Clairveaux, on els monjos cistercencs estaven afectats per la pesta. Vaig arriuar amb aigua beneïda les dependències del monestir i la pesta acabà de repent i els malalts sanaren.

El dominico Vicente Grau predicó en la Catedral.

M. GUALLART

Vaig morir a Vannes, en la Bretanya francesa, i allà em soterraren. Està lleig que ho diga jo, però la devoció que hem tenien era tanta, que la gent demanava ja la meua canonització; però la situació de l’Església en este moment no era propícia. A més a més era convenient deixar passar uns anys per vore si l’entusiasme de la gent cap

“He vist com mor la gent. I vaig fer allò que Jesucrist va fer i ens digué que férem: anunciar la Bona Nova de la salvació amb paraules i obres”

a mí, es mantenía. Al cap d’uns anys disminuiren les pelegrinacions a la meua tomba i es gelà el fervor. Però, a causa de la pesta, tornaren les processons al meu soterrament demanant-me la fi de l’enfermetat mortífera. La pesta desaparegué en les parròquies que organitzaven les processons. Esta epidèmia de pesta s’inicià en 1450, any del jubileu de la meua mort.

Hi ha també dades d’una pesta que assolà Espanya en 1500 i, sobre tot la ciutat de Xàtiva. Diu algun croniste que els valencians em veren a mí sobre la porta de la ciutat de València per on s’eixia camí de Xàtiva; afirmen que jo portava una espassa en la mà, com si estiguera conjurant l’epidèmia.

En Agullent, poble de la comarca de la Vall d’Albaida, corregué un fet miraculós.

Abans vos diré que vaig visitar esta població l’any 1410. Com sempre, quan predicava en una vila o ciutat, deixava

una empremta difícil de borrar. Està lleig que ho diga jo, però era aixina. ¡Ho diuen les cròniques! En memòria de la meua visita es reconstruí una primitiva ermita que em dedicaren anys després, quan vaig ser canonitzat.

Esta ermita fou l’escenari del Miracle de la Pesta o de la llàntia, en l’any 1.600 que ara vos narraré:

En el mes d’agost d’este any es declarà la pesta en Agullent. Els habitants fugiren a la muntanya, buscant coves per a viure lluny de la plaga. L’ermita estava cuidada per l’ermità i la seua dona. En la làmpara del Santíssim s’acabà l’oli i s’apagà. L’ermità no podia eixir a comprar oli i ningú li’l podia portar (ja sabem com és això del confinament). En la nit del 3 de setembre l’ermità pogué vore llum en la llàntia, en un resplandor que lluïa més que mai. En la claror d’eixa llum va vore una persona agenollada que vestia l’hàbit dels dominics, i als peus del Crist pregava amb devoció. L’ermità corregué a avisar a la seua dona. Quan baixaren a la capella veuen les portes tancades i el dominic havia desaparegut. Tocà la campana amb força i acudiren les autoritats del poble a vore què havia passat, tement lo pitjor: un incendi, una desgràcia... L’ermità els referix el que ha vist i comproven que la llàntia està vessant d’oli que no s’acaba mai. Els agullentins corregueren a agafar oli i amb ell untaren als malalts de la pesta, que foren curats. En eixe temps jo estava en el cel, però tenia que ajudar a la gent d’alguna manera.

El poble d’Agullent recorda encara el miracle en la nit que es diu de les fogueretes, en la que la gent puja a l’ermita i s’unta amb oli de la llàntia. Els gojos que em canten diuen:

La salut per atalaia en la colina es posà: Guardau-nos gloriós Vicent, de la pesta i altres mals.

En 1854 la ciutat de València, estigué atacada també per una epidèmia de pesta. En la casa on vaig nàixer, que digueu el Pouet de Sant Vicent, hi ha una inscripció en els taulells de l’entrada, que recorda com l’aigua del pou de ma casa curava a aquells que la bevien. Des d’aleshores continua la costum d’acostar-se a beure d’eixa aigua, encara que hui es aigua potable de la ciutat. Però la fe és el que mou els cors de la gent.

No vull cansar-vos més amb dades i miracles. Ademés tinc que dir-vos que en realitat no era jo; Déu Pare, Fill i Esperit Sant, és qui, a través meu, ha fet eixes obres en bé de la humanitat. La pregunta del principi està contestada: Sí, vaig conèixer epidèmies. He vist com mor la gent, com cauen malaltes persones de totes les edats, rics i pobres, i de qualsevol nació. I vaig fer allò que Jesucrist va fer en la seua vida pública i que ens digué que férem: anunciar la Bona Nova de la salvació amb paraules i obres; estar al costat de la gent, tindre compassió dels que patixen; imposar les mans als malalts per curar-los.

I, qué puc dir-vos hui? Alguns diuen de mí que sóc l’Àngel de l’Apocalipsi. Sí, eixe àngel que heu escoltat en la primera lectura, que deia: “Temeu a Déu i doneu-li glòria”.

Diuen que en els meus sermons predicava sobre tot del juí final, de l’anticrist i de la fi del mon. És cert. Però tinc que dir que no parlava d’estos temes tant com alguns diuen.

Estava segur que la fi del món estava prop, sí. I en alguna ocasió vaig dir de mí mateix que era l’àngel que l’anunciava. Estava convençut que Déu m’havia escollit

per esta missió.

Sabeu que em va tocar viure una època difícil: el cisma de l’Església, les guerres, les epidèmies de pesta, la falta de predicació, heretgjes, costums depravadades... tot em feia vore que estàvem al final d’una època en la història, que es com si diguérem la fi del món. No era jo sols el que pensava aixina. La gent tenia el presentiment de que podia passar una catàstrofe d’un moment a un altre. Hi havia representacions teatrals del juí final, llibres sobre el tema, fins i tot pintures, com la del nostre paísà José Benlliure, que em pintà precisament predicant el jui final en un quadre immens que es conserva en el Col.legi de les Escoles Pies del carrer Carnissers, ací a València.

Però el principal tema dels meus sermons no era el juí final ni l’anticrist ni la fi del món. En la predicació parlava sobre tot de moral, de comportaments, de còm ha de viure el cristià.

Quan preparava un sermó tenia davant meu la Bíblia i una imatge de Jesús crucificat. No sols era pensar lo que anava a dir; es tractava de fer oració i de pensar en la gent que m’anava a escoltar.

Perquè la meua intenció al predicar era provocar la conversió. Al cap i a la fi era el que feia Jesús en la seua vida pública. Jo volia que les persones es donaren compte de que la seua vida no seguia del tot els valors de l’Evangeli.

Ara, en ocasió d’esta pandèmia, el món està vivint també una època històrica. No sols per l’enfermetat que vos assola, també per la falta de valors, pel relativisme que està de moda, en una paraula: perquè esta societat està desplaçant a Déu, no el té en compte. Molts actuen com si no existira.

Digueu que esta pandèmia i l’experiència d’estar tant de temps tancats a casa, canviarà la manera de viure, de pensar, d’actuar i relacionar-vos. També la manera com fins ara heveu viscut la vostra fe. Potser, però si no hi ha una veritable conversió del cor, si no es torneu cara a Déu, si no deixeu lloc a Déu en la vostra vida, passarà el temps i s’oblidarà tot.

Què puc dir-vos ara? Mireu, vos repetisc les paraules que vaig dir en un sermó: “Bona gent, el millor remei que tenim: que’ns tornem a Déu. I com? En primer lloc, confirmant lo nostre cor en la fe, i després, perseverar en una vida santa”

I què mes puc dir-vos ara? Vos dic: ¡no tingau por! Alguns diran ¿tu ens dius que no tingam por? Si tu eres el que dies, “Temeu a Déu, i doneu-li glòria”? Sí. És cert que en moltes imatges i pintures que em representen li ha esta frase que jo repetia en els sermons, la que heu escoltat en la primera lectura”. Alguns interpreten que el que volia és que tingueru por de Déu. Res d’això. Una cosa és el temor de Deú i un altra tindre-li por a Déu. El temor de Deú és un do de l’Esperit Sant, com pot ser una cosa dolenta si és un regal del Senyor?

Vos repetixc: ¡No tingau por! Jesús ho repetix moltes vegades en l’Evangeli: ¡No tingau por!

La por ve quan algú confia únicament en les seues forces; quan no controla la situació; quan es sent insegur.

Ara vos ve la por perquè no sabeu quan acabarà el estar tancats a casa; vos ve la por quan penseu que es podeu infectar i caure malalts; vos ve la por perquè les coses que tenieu pensades per este temps o per d’ací uns mesos, potser no es puguen fer...

Ara es posa a prova la fe, ara és quan es podeu donar compte de les coses que son realment importants i de les que no ho són tant. És l’hora de la fe i la confiança en Deú, no de la por i del pànic davant de l’epidèmia.

Per si vos ajuda en estos moments que esteu vivint, vaig dir-vos el que escrigué en el meu “Tractat de vida espiritual”:

“Deus considerar totes les coses d’esta vida de quatre

‘Pouet’ o pozo de la Casa Natalicia de san Vicente Ferrer, en el centro de la ciudad de Valencia.

maneres: La primera, mirant-les com si fores un pelegrí, és a dir, no mostrant interès per elles.

La segona és que, al tindre que fer us de les coses temporals, fuigques de l’abundància, d’acumular, d’acaparar.

La tercera, que experimentes la falta d’alguna cosa que tenies, que et sembla imprescindible, i no la tens.

La quarta, apartar-te del boato dels rics i poderosos; pero no per menysprear-los, sinó per disfrutar de la companyia dels pobres i abandonats del món, que són imatge de Nostre Senyor Jesucrist”.

És en este moment quan vos tinc que recordar el que també diu Jesucrist en l’Evangeli: “Per això vos dic: no passeu ànsia per la vostra vida pensant què menjareu o

“Estar tan de temps tancats a casa canviarà la manera com fins ara heveu viscut la vostra fe. Potser, però si no deixeu lloc a Déu en la vostra vida, passarà el temps i s’oblidarà tot”

què beureu, ni pel vostre cos, com vos vestireu. No val més la vida que el menjar i el cos més que el vestit?...Però el vostre Pare del cel sap prou bé que teniu necessitat de totes estes coses. Busqueu primer el Regne de Déu i fer el que ell vol, i totes les altres coses Ell vos les donarà de sobra. No es preocupeu pel demà, que el demà ja s’ocuparà d’ell mateix. Ja n’hi ha prou amb els maldecaps de cada dia”(Mt 6, 25. 32-34).

Desitge que estes paraules de Sant Vicent ajuden en els moments difícils que estem passant. Vicent Ferrer sap què és el sofriment. Jesucrist sap què és el sofriment. Però està ressucitat. Déu té poder sobre la mort.

Vull acabar dedicant unes paraules als altars, les confraries i les associacions vicentines. No es desanimeu. Enguany no heu pogut representar els miracles, després d’uns mesos assajant. Els xiquets s’hauran quedat tristos.

No podem fer l’ofrena a Sant Vicent. No podem fer la processó. No es desanimeu. L’esforç que heveu fet ahí està. I l’any que bé, si Déu vol, més i millor.

Volguera afegir unes paraules del llibre de l’Eclesiàstic. Encara que està escrit en el segle II a. C. -i es nota en el seu llenguatge- el missatge és actual. Parla dels metges i els farmacèutics, però vull incloure en elles a totes les persones que estan donant la vida per acabar amb esta pandèmia i per totos aquells que s’ocupen de les persones necessitades.

“És el Senyor qui ha donat la ciència als homens, perquè el glorifiquen per les seues meravelles: Amb les plantes el metge cura i elimina el dolor, i amb elles el farmacèutic prepara els remeis. I així les obres de Déu no coneixen el final, i arreu de la terra, d’ ell ve la salut. Fill meu, si estàs malalt no et desanimes; prega al Senyor i ell te curarà. I després deixa fer al metge, que també a ell l’ha creat el Senyor, i que no se’n vaja del teu costat, perquè ara el neces sites. Hi ha moments en que la teua curació està en les seues mans: també ell prega al Senyor que li concedisca aliviar el sofriment i donar la sanació que ha de preservar la seua vida”. (Eclo 38, 6-9 12-14)

Demane a Sant Vicent, que intercedisca davant del Pare i acabe amb esta enfermetat. Ho faig amb estos versos:

¡Sant Vicent, San Vicent!, hui el poble t’aclama. No apartes de nosaltres la teua mirada. I demana-li al Pare del cel que aparte del món esta plaga. Que cure als malalts i aculla als difunts en la seua glòria. Als que arrisquen la seua vida per cuidar-nos, que els done força, salut i esperança. Que no deixem de creure mai que de Déu és la victòria. Amén.